Dosarul nr. 2a-3578/23
(2-22141814-02-2a-19092023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Holban Vladislav

D E C I Z I E

21 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Iurie Cotruță și Ion Țurcan

examinând, în procedură scrisă, cererea de apel depusă de OCN „Victoria Credit" SRL împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2023, emisă în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată a OCN „Victoria Credit" SRL împotriva lui Ștefîrță Elena cu privire la încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației,

a c o n s t a t a t:

La 28 septembrie 2022, OCN „Victoria Credit" SRL s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ștefîrță Elena cu privire la încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației.

În motivarea acţiunii indică că, potrivit contractului de împrumut nr. 94877 din 28 martie 2022, OCN „Victoria Credit" S.R.L. i-a acordat doamnei Ştefîrţă Elena, un împrumut în sumă de 15500,00 lei, iar Ştefîrţă Elena s-a obligat să restituie suma primită, să achite dobânda şi alte plăţi aferente, timp de 12 luni de la data semnării contractului.

Reclamanta învederează că, Ştefîrţă Elena nu şi-a onorat obligaţiile asumate, fapt prin care a încălcat condiţiile Contractului de împrumut nr. 94877 din 28 martie 2022. Astfel, în acest sens, în adresa pârâtului, a fost expediată cererea prealabilă, prin care acestuia i s-au comunicat pretenţiile OCN „Victoria Credit" S.R.L. şi posibilitatea de a achita datoria în termen de 7 zile calendaristice. Cu părere de rău, cererea a rămas fără răspuns şi satisfacere.

Reclamanta informează că, în conformitate cu calculul datoriei, restanţa pârâtului Ştefîrţă Elena în baza contractului nr. 94877 din 28 martie 2022 constituie suma de 24175,04 lei, inclusiv: împrumutul nerambursat - 14568,95 lei, comisionul – 5235, 40 lei, penalitatea de întârziere – 4370,69 lei.

Reclamanta statuează că, prin neexecutarea în termen a obligaţiunilor

contractuale, Ştefîrţă Elena admite o încălcare gravă atât a intereselor OCN „Victoria Credit” S.R.L. cât şi a legislaţiei în vigoare privind executarea obligaţiilor.

Ca urmare a celor relatate, reclamantul solicită admiterea cererii prin emiterea unei hotărâri judecătoreşti privind încasarea de la Ştefîrţă Elena în beneficiul OCN „Victoria Credit” S.R.L. a datoriei în valoare de 24175,04 lei cât şi încasarea cheltuielilor de judecată aferente.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2023, a fost admisă parţial cererea de chemare în judecată a OCN „Victoria Credit” SRL împotriva lui Ștefîrță Elena cu privire la încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației. S-a încasat din contul lui Ștefîrță Elena în beneficiul OCN „Victoria Credit” SRL datoria în mărime de 14568,95 lei şi cheltuielile de judecată în mărime de 537,07 lei în sumă totală de 15106,02 lei (cincisprezece mii una sută șase lei și 02 bani). În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, drept neîntemeiată.

La 04 aprilie 2023, OCN „Victoria Credit” SRL a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea în parte a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea apelului, OCN „Victoria Credit” SRL a indicat că după cum rezultă din conţinutul actului judecătoresc al instanţei de fond, în motivarea hotărârii de respingere a acţiunii privind clauzele contractuale ce ţine de comision şi penalitate, instanţa le consideră clauze abuzive, care nu au fost negociate individual.

Contrar celor indicate de instanţa de fond a subliniat faptul că intimatului Ştefîrţa Elena i s-a acordat un împrumut în valoare de 15500, 00 lei, iar Ştefîrţa Elena s-a obligat să restituie suma primită, să achite dobînda şi alte plăţi aferente, timp de 12 luni de la data semnării contractului. Conform contractului de împrumut nr. 94877 din 28.03.2022 și a graficului de rambursare, a fost stabilită valoarea plăţilor lunare fixe constituită din corpul împrumutului şi comisionul de administrare. Astfel intimatul a făcut doar o singură achitare, suma fiind distribuită conform actului de verificare desfăşurat, anexat la cerere, după cum urmează ca: împrumut şi comision.

Conform art. 1247 alin. (l) CC RM, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

Debitorul a sfidat termenii de rambursare a împrumutului, respectiv, începînd cu 28.05.2022, Ştefîrţa Elena a intrat în întîrziere de plată. Or în opinia judecătorului, intimatul s-a folosit în mod gratuit de împrumutul acordat, şi trebuia să achite rata lunară formată doar din corpul împrumutului, acordîndu-i intimatului un serviciu gratuit de acordare şi gestionare a împrumutului propriu-zis.

Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri.

De asemenea, a subliniat faptul că intimatul Ştefîrţa Elena fiind citată legal, asupra cauzei nu s-a expus, nu a prezentat referinţă pe marginea litigiului respectiv, nu a formulat o acţiune reconvenţională împotriva OCN ,,Victoria Credit" S.R.L.

Apelantul consideră poziţia instanţei drept una nefondată, prin care se propune eschivarea intimatului Ştefîrţa Elena de la onorarea obligaţiunilor asumate în conformitate cu Contractul de împrumut nr. 94877 din 28.03.2022.

Astfel, potrivit prevederilor art. 1071 CC RM ce ţine de obligaţia transparenţei, clauzele contractuale care nu au fost negociate individual trebuie să fie elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile.

Respectând aceste prevederi, a menționat faptul că intimatului Ştefîrţa Elena, i-a fost pusă la dispoziţie informaţia precontractuală, cu privire la costurile împrumutului ce ţine de comision şi penalităţi în cazul neexecutării obligaţiei la timp. Astfel, intimatul a fost informat despre oferta de servicii şi că i s-a oferit suficient timp pentru a face cunoştinţă cu acesta, astfel încât să poată compara oferta de împrumut a OCN ,,Victoria Credit" SRL cu alte oferte de împrumut şi a identifica oferta care îl aranjează şi pe care a acceptat-o prin exprimarea voinţei sale libere încheind în acest sens, prezentul contract de împrumut la 28 martie 2022.

Potrivit art. 308 CC, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.

Astfel, este de remarcat faptul că la 28 martie 2022 a fost întocmită o cerere de împrumut prin care debitorul a solicitat acordarea unui împrumut în mărime de 15500 lei, totodată aceasta şi-a manifestat acordul cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal. În aşa mod, împrumutatul declară că prin trimiterea cererii de împrumut a luat cunoştinţă, cu informaţia precontractuală, în condiţiile Legii nr. 202 privind contractele de credit pentru consumatori şi doreşte să încheie contractul imediat.

Astfel, prin acceptarea contractului Ştefîrţa Elena a acceptat oferta de împrumut propusă în contractul de împrumut, fapt ce denotă că au fost respectate toate etapele şi poate fi calificat că între consumator şi creditor a avut loc negocierea clauzelor contractului ce urma a fi încheiat. Mai mult ca atât, conform art. 18 alin.(l) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori, intimatul avea la dispoziţie un termen de 14 zile calendaristice în care putea să revoce contractul de credit fără a invoca vreun motiv. Şi, odată ce Ştefîrţa Elena nu şi-a exercitat dreptul respectiv, se dovedeşte că acesta a înţeles, a acceptat condiţiile

contractuale şi le-a confirmat prin recepţionarea împrumutului şi utilizarea lui.

Este important de menţionat că intimatul Ştefîrţa Elena beneficiază de împrumuturi de la OCN „Victoria Credit" SRL începând cu 07.10.2020, asta confirmă faptul că intimatul este familiarizat de mult timp cu condiţiile şi specificaţiile contractului de împrumut. Buna-credinţă a împrumutătorului s-a apreciat după următoarele condiţii: forţa poziţiilor de negociere ale părţilor (prin prisma faptului că pe piaţă se atestă o mare competitivitate între Organizaţiile de Creditare Nebancare); consumatorul şi-a dat acordul pentru clauzele litigioase, la iniţiativa proprie şi cu manifestarea liberă a consimţământului; suma împrumutului a fost furnizată la cererea expresă a consumatorului; reclamantul a acţionat în mod corect şi echitabil faţă de consumator şi s-a ţinut seama de interesele legitime ale părţilor.

Din momentul ce Ştefîrţa Elena a solicitat încheierea contractului în aceiaşi zi, fără să solicite termene suplimentare, această circumstanţă nu poate fi calificată drept încălcare a prevederilor legale. În concluzie, oferta de împrumut a pîrîtului este accesibilă 24/24 pe site-ul www.vcredit.md și a fost acceptată pentru prima data de intimat în anul 2020, avînd suficient timp pentru a o analiza şi accepta. Informaţia precontractuală a fost prezentată în conformitate cu rigorile legale în data de 28.03.2022, fiind completată la solicitarea intimatului de a semna contractul imediat, fapt permis de lege.

Reieşind din cele expuse mai sus, Ştefîrţa Elena a acceptat primirea sumei contractate, a acceptat toate condiţiile contractului, inclusiv şi consturile acestuia stabilite în contract, prin semnarea contractului, şi respectiv recepţionarea împrumutului şi utlizarea acestuia.

Cu privire la comision, potrivit prevederilor art. 1765 CC, în afară de dobîndă, părţile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului. Conform contractului de împrumut nr. 94877 din 28.03.2022 nu se aplică dobîndă, în acest caz comisionul fiind unicul cost aplicat pentru serviciul oferit consumatorului legat de acordarea, gestionarea împrumutului, procesarea plăţilor, prezentarea informaţiei la biroul istoriilor de credit, actualizarea zilnică a informaţiilor despre împrumut în contul împrumutatului.

Astfel, comisionul a fost stabilit de către apelant ca comision de administrare, adică pentru toate serviciile prestate pe parcursul negocierilor, încheierii, efectuării tuturor plăţilor şi urmăririi executării contractului de împrumut.

Cu privire la penalitate, conform art. 949 alin. (1) CC, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de despăgubire

în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei

Cu privire la limitarea dobînzii și altor costuri conform Legii nr. 93 din 07.04.2022, a menționat că Legea nr. 93 pentru modificarea unor acte normative a intrat în vigoare la 29.05.2022, şi luînd în calcul faptul că obligaţia de plată a debitorului Ştefîrţa Elena conform contractului de împrumut nr. 94877 din 28.03.2022, a apărut din data de 29 iunie 2022, atunci cînd a fost reziliat contractul de împrumut, fapt confirmat prin cererea de soluţionare prealabilă cu aviz de recepţie a litigiului, trimisă şi anexată la dosar. Astfel, la data rezilierii contractului de împrumut nr. 94877 din 28.03.2022 obligaţia de plată a constituit suma de 24175,04 lei şi pînă la momentul actual pîrîtul nu şi-a onorat obligaţia de plată.

În urma celor expuse anterior a menționat că norma cu privire la limitarea costurilor a intrat în vigoare pe 29 iulie 2022, iar contractul a fost reziliat pe 29 iunie 2022, adică mai devreme de intrarea în vigoare a prevederilor legale, ceea ce demonstrează că aceste norme legale nu au efect juridic asupra obligaţiei de plată a debitorului Ştefîrţa Elena conform contractului de împrumut nr. 94877 din 28.03.2022.

În acest sens, solicită respectuos instanţei de a lua în calcul opinia expusă faţă de valabilitatea clauzelor contractuale şi de a menţine poziţia reclamantului expusă în cererea de chemare în judecată faţă de datoria restantă a debitorului.

Studiind materialele cauzei şi argumentele cererii de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul pasibil respingerii, cu menținerea hotărârii instanței de fond, reieşind din următoarele motive.

Colegiul civil reține că acțiunea înaintată de OCN ,,Victoria Credit” SRL a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] al Codului de procedură civilă (art. 276[2]-276[4]).

În conformitate cu prevederile art. 276[2] din Codul de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276[3] din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

În conformitate cu prevederile art. 276[4] al Codului de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea

judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunțare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

În adresa părților a fost expediată înștiințarea instanței de apel cu privire la examinarea apelului declarat de OCN „Victoria Credit" SRL împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2023, în lipsa participanților la proces.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

OCN „Victoria Credit" SRL a depus apelul la 04 aprilie 2023, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2023, astfel Colegiul civil atestă apelul declarat în termen.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul normelor de drept citate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi

aplicate.

În temeiul art. 240 alin. (1) al Codului de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit art. 9 alin. (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

Articolul 10 alin. (1) Cod civil, expres menționează că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu lege, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

În acord cu prevederile art. 308 Cod civil, actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea drepturilor şi obligațiilor civile.

În corespundere cu art. 309 alin. (3) Cod civil, actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți.

Art. 312 alin. (1) Cod civil, prevede că, consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

În concordanță cu dispoziția art. 315 alin. (1) Cod Civil, obiect al actului juridic este obligația persoanei care a încheiat actul juridic.

Conform prevederilor art. 774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute.

Prin prisma prevederilor art. 858 alin. (1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii.

Art. 776 Cod civil, stipulează că obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

În conformitate cu art. 1242 Cod civil, (1) Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Potrivit art. 1247 alin. (1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit de contract.

Conform art. 1248 alin. (2) Cod civil, dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente în condițiile stabilite la art. 864 alin. (2) şi (4).

Potrivit art. 3 alin. (1) Cod Civil, are calitatea de consumator orice persoană

fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acţionează predominant în scopuri ce nu ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională. Persoana fizică nu are calitatea de consumator dacă cealaltă parte a raportului juridic civil nu are calitatea de profesionist. (2) Are calitatea de profesionist orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează în scopuri ce ţin de activitatea de întreprinzător sau profesională, chiar dacă persoana nu are scopul de a obţine un profit din această activitate.

Din materialele cauzei s-a stabilit că la 28 martie 2022, între OCN ”Victoria Credit” SRL și Ștefîrță Elena a fost încheiat contractul de împrumut nr. 94877 (f.d 3).

Potrivit prevederilor contractului de împrumut, OCN ”Victoria Credit” SRL a acordat un împrumut doamnei Ștefîrță Elena în mărime de 15500 lei, care urma a fi rambursat în 12 luni, data scadentă a primei rate lunare fiind data de 28 aprilie 2022 (f.d. 3).

Potrivit ordinului de plată nr. 24 din 28 martie 2022, OCN ”Victoria Credit” SRL a eliberat lui Ștefîrță Elena împrumutul în mărime de 15500 lei (f.d.5).

Pârâta/intimată în contul stingerii sumei creditului restant a achitat suma de 931,05 lei (f.d. 19).

Astfel, pentru nerespectarea condițiilor contractuale, în adresa pârâtei/intimate a fost expediată notificarea de către OCN „Victoria Credit” SRL cu privire la restituirea sumelor restante, însă datoriile nu au fost stinse (f.d. 8-verso).

La 28 septembrie 2022, OCN „Victoria Credit” SRL s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ștefîrță Elena cu privire la încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației.

Prima instanță, fiind investită cu judecare cauzei în fond, prin hotărârea din 20 martie 2023, a admis parţial cererea de chemare în judecată a OCN „Victoria Credit” SRL împotriva lui Ștefîrță Elena cu privire la încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației. S-a încasat din contul lui Ștefîrță Elena în beneficiul OCN „Victoria Credit” SRL datoria în mărime de 14568,95 lei şi cheltuielile de judecată în mărime de 537,07 lei în sumă totală de 15106,02 lei (cincisprezece mii una sută șase lei și 02 bani). În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, drept neîntemeiată.

La 09 octombrie 2023, OCN „Victoria Credit” SRL a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, invocând argumentele expuse *supra*.

Totodată, reieșind din prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, Colegiul civil va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe doar în partea contestată.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii instanţei ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel şi materialul probator, Colegiul

civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău conchide că soluţia instanţei de fond privind respingerea pretențiilor menționate este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator şi interpretarea justă a normelor de drept material.

În conformitate cu art. 16 lit. a) al Legii nr.105 din 13.03.2003 privind protecţia consumatorilor, consumatorul, la încheierea contractelor, are următoarele drepturi, de a lua liber decizii la achiziţionarea produsului, serviciului, fără a i se impune în contracte clauze abuzive sau care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influenţa opţiunea acestuia.

Potrivit dispoziţiilor art. 1072 alin.(1) Cod civil, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul.

Art. 1076 alin. (1) - (3) Cod civil prevedea că, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.

Potrivit art. 1077 alin. (1) pct. 6) Cod civil, sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau efect solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligaţia fără justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudicial cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale.

Colegiul denotă că, nulitatea clauzei abuzive, formează un caz aparte de nulitate comparativ cu clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului.

Colegiul civil reține că potrivit naturii juridice și clauzelor contractuale inserate în contractul de împrumut, acesta este unul de adeziune și forţa obligatorie a acestora este incontestabilă, însă contractul nu are putere de lege dacă contravine normelor imperative, bunelor moravuri şi legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, care se evaluează de către instanța de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul califică contractul nominalizat ca fiind un contract de adeziune, or, clauzele acestuia au fost formulate din timp de către apelantă pentru o multitudine de potenţiali clienţi, fiind propuse şi încheiate fără posibilitatea de a fi negociate.

Art. 947 alin. (1) Codul civil prevede că, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Potrivit pct. 3.5 din contractul de împrumut nr. 94877 din 28 martie 2022 în situaţia în care există sume restante, împrumutătorul va aplica pentru fiecare zi de întârziere până la rambursarea totală a restanţei, o penalitate zilnică, echivalentă cu 1 % din soldul împrumutului nerambursat, dar nu mai mult de 30%.

Totodată art. 3.7 al contractului prevede că, ”pentru întârzierea în rambursarea ratelor datorate împrumutătorului cu mai mult de 20 de zile calendaristice, împrumutătorul are dreptul să declare scadente toate sumele datorate, iar, potrivit art.4, ”dobânda anuală efectivă şi valoarea totală de plată prevăzute în acest contract, au fost calculate reieşind din ipoteză că, împrumutul se acordă în condiţiile prevăzute în punctele A şi B ale prezentului contract, iar rambursarea lor are loc în condiţiile punctelor C, D şi F ale prezentului contract”.

Prin urmare, Colegiul civil remarcă că instanța de fond în mod temeinic a constatat că sunt nefondate pretențiile reclamantului/apelant referitor la încasarea penalității în mărime de 4370, 69 lei, or, în cazul în care creditorul pretinde că, o clauză standard a fost negociată individual cu consumatorul, lui îi revine sarcina probei. Însă, o astfel de probă lipsește, iar simplul fapt al semnării contractului nu poate constitui temei suficient pentru a constata că actul juridic semnat între părți a fost negociat cu adevărat și are forță obligatorie în raport cu debitorul debitor.

Or, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporţionat, contrar principiilor bunei-credinţe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conţinutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere nu este clară.

Totodată, Colegiul civil relevă că consumatorul nu poate fi obligat irevocabil de a respecta clauze care creează, contrar cerinţelor de bună-credinţă, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligaţiile părţilor care decurg din contract.

De asemenea, Colegiul civil reține ca fiind întemeiate și afirmațiile instanței cu privire la faptul că clauza privind comisionul de administrare stabilit în sumă totală de 5235,40 lei, constituie o clauză abuzivă ce duce la o îmbogățire nejustificată a reclamantului şi creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, fiind lovită de nulitate. Totodată, se remarcă că contractul de împrumut nr. 94877 din 28 martie 2022 a fost încheiat între OCN ,,Victoria Credit” S.R.L și Ștefîrță Elena la distanța, prin acceptarea ofertei de către împrumutat, astfel părțile neavând posibilitatea să negocieze clauzele contractuale individual.

Astfel, la caz s-a constatat cu certitudine că OCN ,,Victoria Credit” S.R.L nu a probat prezumția lipsei negocierii individuale a contractului şi în special a clauzei contractuale ce prevede obligaţia de plată a penalității și comisionului, astfel, în cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată

individual, lui îi revine sarcina probei, or faptul că debitorului i-au fost aduse la cunoștință clauzele contractuale, la distanță, iar ultimul le-a acceptat nu poate echivala cu negocierea acestor clauze.

Scopul instituirii nulității absolute a clauzelor abuzive constă în descurajarea profesioniștilor să utilizeze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Scopul menționat nu poate fi atins dacă în rezultatul constatării nulității absolute efectele clauzelor abuzive s-ar diminua până la limita stabilită prin lege. În acest caz, este necesară excluderea totală a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se înțeleagă că, în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale, utilizatorul nu va putea miza pe reducerea efectelor clauzelor abuzive până la minimul legal, astfel fiind sancționat pentru practicarea clauzelor abuzive.

Astfel, Colegiul civil reiterează că, contractul nominalizat este un contract de adeziune cu clauze standard, care nu au fost negociate cu consumatorul și astfel, contrar argumentelor invocate de către apelantă, Colegiul civil califică ca fiind nejustificată legal încasarea din contul intimatului a penalității în mărime de 4370,69 lei și a unui comision în mărime de 5235,40 lei, care reprezintă mai bine de jumătate din suma împrumutului de bază, și constituie prevederi contractuale standard, ce nu au temei legal în prezenta speţă.

Potrivit art. 82 al Codului procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) al Codului procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul civil constată că concluzia instanței de fond și la acest capitol este una corectă.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantă, citate *supra,* sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speţei.

În așa împrejurări, Colegiul civil reiterează că, concluziile primei instanţe sunt întemeiate şi legale, în concordanță cu prevederile art. 239 CPC, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 276^3, 385 lit. a), 389-390 CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e :

Respinge apelul declarat de OCN „Victoria Credit” SRL.

Menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 martie 2023, emisă în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată a OCN „Victoria Credit” SRL împotriva lui Ștefîrță Elena cu privire la încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la emitere.

Preşedintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Iurie Cotruță

Ion Țurcan